

א"מ

בית המשפט

ת.ג. כ.א. 111 סעיף 1

ל"מ

א 131588/01

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך:

בפני: כב' השופטת י. שבח, סג"נ

בעניין: בן ציון פרידן ואח'

תובעים

נגד

תאודור כ"ץ

נתבע

פסק דין

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18

בפני תובענה כספית בה מתבקש בית המשפט לחייב הנתבע בעלות פרסום מודעת התנצלות אותה התחייב לפרסם בהתאם להסכם פשרה שקיבל תוקף של פסק דין במסגרת התדיינות קודמת בין בעלי הדין בתביעת לשון הרע.

1. בעלי הדין נפגשים בבית המשפט זו הפעם השניה.

תובעים היו לוחמים ו/או מפקדים בחטיבת אלכסנדרוני ונטלו חלק פעיל בקרבות מלחמת השחרור.

הקרוב לכיבוש הכפר "טנטורה" הינו הרקע העובדתי לסכסוך שבין הצדדים. הנתבע הינו הסטוריון ובחודש מרץ 1998 הגיש את עבודת המאסטר במסגרת סיום לימודיו לתואר "מוסמך" בחוג להסטוריה של המזרח התיכון באוניברסיטת חיפה. במסגרת עבודה זו ייחס הנתבע לתובעים פשעי מלחמה וטבח של כ- 200 תושבים ערביים בלתי חמושים של כפרי הסביבה.

2. **ההליכים הקודמים:**

במסגרת התביעה הראשונה הגישו התובעים כנגד הנתבע תביעה שעילתה פרסום לשון הרע.

בתי המשפט

בית משפט השלום תל אביב-יפו א 131588/01

בפני: כב' השופטת י. שבת, סג"נ תאריך:

1 התביעה התבררה בבית המשפט המחוזי בת"א בפני כב' השופטת הד"ר פלפל,
2 בת.א. 1686/00.
3 הנתבע שלח הודעת צד ג' כנגד אוניברסיטת חיפה.
4 לאחר מספר ישיבות הזכחות בהן התקיימה, בין היתר, חקירתו הנגדית של הנתבע,
5 נערכה בין בעלי הדין ביום 19.12.00 פגישה שמטרתה משא ומתן לסיום הסכסוך
6 בפשרה.
7 הפגישה עלתה יפה ובסופה נוסח ביום הסכם פשרה (להלן: "הסכם הפשרה") לפיו
8 התחייב הנתבע לגרום לכך שמכתב התנצלות בנוסח שהוסכם על הצדדים (להלן:
9 "מכתב ההתנצלות") יפורסם בעיתונים "מעריב" ו"הארץ" תוך 7 ימים.
10 הצדדים אף הגיעו להסכמה ביחס לגודל המודעה והוסכם עליהם כי זו תשתרע על
11 פני מחצית העמוד ובמקום הולם.
12 במכתב ההתנצלות המוסכם נכללה, בין היתר, אמירה מפי הנתבע ולפיה לאחר
13 ששב ובדק את הדברים נתברר לו מעל לכל ספק כי אין יסוד לטענה לפיה בוצע
14 בטנטורה הרג של אנשים לאחר כניעת הכפר על ידי לוחמי חטיבת אלכסדרוני או על
15 ידי כוח אחר של הישוב העברי.
16 במכתב ההתנצלות אף מבהיר הנתבע "ברחל בתך הקטנה" כי לא היה טבח
17 בטנטורה וכי גם לא התכוון לומר כי היה טבח שכזה.
18 בסיומו של מכתב ההתנצלות אף מביע הנתבע התנצלות כנה בפני לוחמי החטיבה,
19 בפני בני משפחותיהם ובפני משפחות חללי החטיבה.
20
21 הסכם הפשרה, אליו נספח נוסח ההתנצלות לעיל, הוגש לבית המשפט ביום
22 20.12.00 וקיבל תוקף של פסק דין ביום 21.12.00.
23 ביום זה ולאחר שבית המשפט המחוזי הודיע לבעלי הדין כי הסכם הפשרה קיבל
24 תוקף של פסק דין, ביקש הנתבע לאפשר לו לחזור בו מהסכם הפשרה ומהתחייבותו
25 לפרסם את מודעת ההתנצלות.

בתי המשפט

א 131588/01

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך:

בפני: כב' השופטת י. שבח, סג"נ

- 1 כבר במעמד זה הודיע הנתבע קבל עם ועדה כי אין בדעתו לקיים את פסק הדין
2 ולפרסם את מודעת ההתנצלות.
- 3 לאחר דיון בבקשה זו ולאחר שניתנה לנתבע האפשרות לומר את דבריו, דחה בית
4 המשפט המחוזי בהחלטה ארוכה ומנומקת את בקשתו ופסק הדין נותר על כנו.
5 בית המשפט אף התייחס להודעת הנתבע לפיה איננו מוכן לקיים את פסק הדין ולא
6 ראה אותה כרלוונטית לעניין.
- 7
- 8 הנתבע לא השלים עם החלטה זו והגיש ערעור לבית המשפט העליון.
9 בפסק הדין שניתן על ידי בית המשפט העליון ביום 6.11.01 נדחה הערעור ופסק
10 הדין הפך לעובדה מוגמרת.
- 11
- 12 גם לאחר דחיית הערעור על ידי בית המשפט העליון והפיכת פסק הדין לחלוט, גותר 3
13 הנתבע במריו וסירב למלא אחר פסק הדין ולפרסם את מודעת ההתנצלות.
14 שני מכתבים שנשלחו על ידי ב"כ התובעים – לא הועילו.
15 לאור הנ"ל החליטו התובעים לפרסם בעצמם ובמימונם את מכתב ההתנצלות.
16 ביום 15.11.01 פורסמו שתי מודעות ההתנצלות בעיתונים "ידיעות אחרונות"
17 ו"הארץ", אולם בלזוית "תוספות" שיפורטו להלן.
18 את החזר העלות הכספית בה נשאו התובעים בגין שני פרסומים אלו – תובעים
19 התובעים בתביעה שבפני.
- 20
- 21 התובעים מבססים את תביעתם על עילת הפרת חוזה – מתחום דיני החוזים ועל
22 עילת עשיית עושר – מתחום דיני עשיית עושר ולא במשפט.
23 הנתבע מתגונן בטענות שונות ובין היתר טוען להעדר תוקף משפטי להסכם הפשרה
24 ו/או לפסק הדין שאישר אותו.

בתי המשפט

א 131588/01

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך:

בפני: כב' השופטת י. שבח, סג"נ

- 1 עוד טען הנתבע כי התובעים לא רשאים היו לעשות דין לעצמם ולבצע את פסק הדין
2 בעצמם כי אם באמצעות מנגנוני האכיפה שנקבעו על ידי המחוקק.
3 הטענה המרכזית הבאה מפי הנתבע מתייחסת לשוני שבין מודעת ההתנצלות
4 המוסכמת לבין המודעה שפורסמה בפועל ואשר סתנה מן המוסכם וכללה, לדבריו,
5 דברים קשים כנגדו ואשר מעולם לא הוסכם על פרסומם.
6 4. בישיבה שנתקיימה בפני ביום 28.5.02 הסכימו בעלי הדין להצעת בית המשפט
7 לפיה יוותרו על הטענות הקשורות לתוקפו של ההסכם ולפיה יצמצם הדין לשת
8 טענות משפטיות ואלו הן:
9 האחת – האם רשאים היו התובעים לפרסם המודעה בעצמם לאחר מחדל הנתבע
10 לעשות כן.
11 השניה – הסוגיה הקשורה לנוסח הפרסום ומיקומו.
12
13 ב"כ הנתבע אף הבהיר כי איננו מעלה טענה לפיה הפרסום שנעשה על ידי התובעים
14 היה יקר יותר מן העלות המקורית, לו היה הנתבע דואג בעצמו לפרסום.
15
16 5. **הפרסום:**
17 בה בשעה שבהסכם הפשרה הסכימו בעלי הדין כי המודעה תפורסם בעיתוני
18 "מעריב" ו"הארץ" בוצעו הפרסומים בעיתון "ידיעות אחרונות" ו"הארץ".
19 זאת ועוד, בפרסום שהופיע בעיתון "ידיעות אחרונות", הוספה מעל לנוסח המוסכם,
20 אשר נשא את הכותרת המוסכמת "התנצלות", כותרת נוספת מודגשת וגדולה
21 במימדיה מכותרת ההתנצלות הכוללת את המלל:
22 **"סופה של עלילת הדם".**
23 מתחת לכותרת זו הוסף מלל נוסף בזו הלשון:
24 **"להלן מכתב ההתנצלות עליו חתם מר תדי כ"ץ, תלמיד לתואר מוסמך**
25 **בחוג להסטוריה של המזרח התיכון באוניברסיטת חיפה. כ"ץ חוייב על**

בתי המשפט

א 131588/01

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך:

בפני: כב' השופטת י. שבח, סג"נ

1 ידי בית המשפט המחוזי בתל אביב לפרסם את התנצלותו בשני עיתונים
2 לאומיים. בית המשפט העליון דחה את ערעורו של כ"ץ וחייב אותו
3 בתשלום הוצאות".
4

5 מתחת לנוסח המוסכם של המודעה הוסף כיתוב נוסף בנוסח הבא:
6 "בכך יצאה האמת אל האור ובאה אל סופה עלילת הדם שהעליל עלינו
7 תדי כ"ץ, עמותת אלכסנדרוני".
8

9 אף הפרסום בעיתון "הארץ" חרג מן הנוסח המוסכם ואף הוא נשא כותרת נוספת:
10 "סופה של עלילה".
11

12 הכיתוב הנוסף שהוסף מעל למודעה בנוסח המוסכם ומתחתיה - היה זהה לכיתוב
13 הנוסף שהופיע בעיתון "ידיעות אחרונות" ואשר צוטט לעיל.
14

15 6. למעלה מן הצורך אציין כי פסק דין הנשען על הסכמת הצדדים איננו נחות ואינו נופל
16 בחשיבותו מפסק דין שניתן לאחר שמיעת ראיות, ההיפך הוא הנכון.
17 פסק דין הניתן על יסוד הסכמת הצדדים ממזג בתוכו שתי תכונות גם יחד, האחת -
18 בפן ההסכמי והשניה - בפן השיפוטי.
19 בפני התובע, המבקש לאכוף את פסק הדין, עומדות מספר חלופות לביצוע, אם
20 במסלול החוזי ואם במסלול השיפוטי.
21

אכיפת הפסק מן הפן השיפוטי:

22
23 האם יש לראות בפרסום משום אכיפת פסק הדין וכפועל יוצא לגזור את זכות
24 התובעים להשבת הוצאות האכיפה?
25

בתי המשפט

א 131588/01

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך:

בפני: כב' השופטת י. שבת, סג"נ

1 בראש ובראשונה ניצבת בפני בעל דין, המבקש להוציא את פסק הדין אל הפועל,
 2 האפשרות לפעול במסגרת חוק ההוצאה לפועל, תשכ"ז – 1967, המהווה את "דרך
 3 המלך" לאכיפת פסקי דין.
 4 אמנם חוק ההוצל"פ אינו מסדיר אכיפת פסקי דין מסוג של "צו עשה" או "צו מניעה"
 5 אולם ניתן לעשות שימוש בסעיף 63 לחוק ההוצל"פ, המאפשר לראש ההוצל"פ
 6 להורות למוציא לפועל לעשות את המעשה או להרשות לזוכה או לאדם אחר לעשותו
 7 במקום החייב.
 8
 9 האפשרות הנוספת הניצבת בפני תובע המבקש לאכוף את הפסק מתייחסת להגשת
 10 בקשה לפי סעיף 6 לפקודת ביזיון בית המשפט, דהיינו לאכוף על הנתבע במאסר ו/או
 11 בקנס לציית לפסק הדין.
 12 כמובן שבדרך השניה יוכל התובע לילך רק כאשר אין מדובר בסעד כספי ו/או בסעד
 13 שניתן למימוש במסגרת חוק ההוצל"פ, שכן עסקינן בהליך מעין פלילי שיורי, אשר יש
 14 לנקוט בו רק כאשר הליך הביצוע האזרחי הרגיל הינו בלתי אפשרי.
 15
 16 אלו הן הדרכים ואין בלתן.
 17 בעל דין שזכה במשפט אינו הופך בעצמו למוציא לפועל האחראי על ביצועו, אלא עליו
 18 לפנות לשם כך בשנית לבית המשפט.
 19 קיומה של מערכת שיפוטית הדואגת לאכיפת פסקי הדין הינה המסד עליו נבנית כל
 20 חברה תרבותית מתקדמת ודמוקרטית, להבדיל ממצב של "איש הישר בעיניו יעשה".
 21 וכאמור בספרו של עו"ד משה קשת, "ביזיון בית משפט":
 22 "אכיפת הצווים כפופה לחוק. בשום מקרה אין אדם רשאי ליטול את החוק
 23 לידי, גם כאשר הוא חש שהוא צודק בריבו עם חברו. אפילו זכה אדם
 24 בפסק דין, אין הוא זכאי לאלץ את בעל דינו לכבד בכוחות עצמו את פסק
 25 הדין".

בתי המשפט

א 131588/01

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך:

בפני: כב' השופטת י. שבח, סג"ן

1 במקרנו, לא פתחו התובעים תיק הוצל"פ וממילא אף לא ביקשו לאפשר להם,
2 במסגרת סעיף 63 לחוק ההוצל"פ, לבצע את פסק הדין בעצמם קרי: לדאוג לפרסום
3 המודעה המוסכמת.

4 התובעים אף לא פתחו בהליך של בזיון בית המשפט.
5 יתרה מזו, הפרסום שנעשה בפועל חורג וסוטה בצורה משמעותית, אם מבחינת
6 המלל ואם מבחינת התוכן, מן הפרסום נשוא פסק הדין.

7
8 לא נותר, אלא, לקבוע כי פרסום המודעה אינו מהווה אכיפת פסק הדין אלא פעולה
9 יזומה של התובעים.

10

11 **7. חוק עשיית עושר ולא במשפט:**

12 בסעיף 22 לכתב התביעה טוענים התובעים לזכאותם להחזר הוצאות הפרסום
13 בעילת עשיית עושר ולא במשפט.

14 לשיטתם, כאשר בצעו את הפרסום בעצמם במקום הנתבע, זכה זה האחרון בטובת
15 הנאה המתבטאת בחסכון עלות הפרסום.

16

17 סעיף 1 לחוק עשיית עושר ולא במשפט תשל"ט – 1979 (להלן: "חוק עשיית עושר")
18 קובע כי מי שקיבל שלא על פי זכות שבדין נכס, שירות או טובת הנאה שבאה לו
19 מהמזכה, חייב להשיב למזכה את הזכיה.

20 חובת ההשבה נשוא סעיף 1 לחוק, מתגבשת בהתקיים שלושה תנאים והם: זכיה
21 בטובת הנאה, שלא על פי זכות שבדין, שהגיע לזוכה מן המזכה.
22 במקרנו מתקיימים שלושת התנאים.

23

24 יש לילך איפוא, צעד נוסף קדימה ולבדוק שמא חוסה הנתבע בצל ההגנות ו/או
25 הפטורים המפורטים בסעיפים 2 ואילך.

בתי המשפט

א 131588/01

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך:

בפני: כב' השופטת י. שבח, סג"נ

1 סעיף 2 לחוק מאפשר לבית המשפט לפטור את הזוכה מחובת ההשבה, כולה או
 2 מקצתה, אם ראה שהזכיה לא היתה כרוכה בחסרון המזכה או שראה נסיבות אחרות
 3 העושות את ההשבה לבלתי צודקת.
 4 במקרנו היתה כרוכה הזכיה בחסרון המזכה.
 5
 6 האם הנסיבות עושות את ההשבה לבלתי צודקת?
 7 בבחינת הפטור לפי סעיף זה יש לקחת בחשבון, על פי הפסיקה, שיקולי צדק כגון:
 8 איכות העשייה שמצמיחה לנתבע את התעשרותו, אופי יחסי הצדדים, רמת מוסריותם
 9 בהתנהגותם זה כלפי זה בפשרה נשוא הסכסוך, שנוי לרעה במצב הזוכה, תום הלב
 10 של הזוכה וכו'. (ע"א 588/87 אליעזר כהן נ' צבי שמש ואח').
 11 רק אם המסקנה המתחייבת הינה שאכיפת חובת ההשבה על הנתבע היא יותר בלתי
 12 צודקת מאשר אי אכיפתה - פוטרים את הנתבע מן ההשבה כולה או מקצתה.
 13
 14 נראה כי במקרה דנן יש ליתן משקל נכבד לעובדה לפיה נעשה הפרסום בצורה
 15 החורגת מן המודעה המוסכמת על דרך תוספת הכיתובים המייחסים לנתבע "עלילת
 16 דם" וכו'.
 17 לולא הוסיפו התובעים את התוספות שהתלוו לנוסח המוסכם הרי נוכח הפרת פסק
 18 הדין ע"י הנתבע נראה היה כי בית המשפט היה מגיע בנקל למסקנה לפיה לא
 19 קיימות נסיבות העושות את ההשבה לבלתי צודקת.
 20 אולם במקרה דנן, נוכח תוספת כיתובים "קשים" בגנות הנתבע, שלא בהתאם לרוח
 21 הפשרה, לא אוכל להגיע למסקנה זו.
 22
 23 יתרה מזאת, הנתבע במקרה דנן יוכל להנות מהפטור הניתן בסעיפים 4 וכן 5ג' לחוק
 24 עשיית עושר הקובעים את זכותו של המזכה בהשבה:
 25 "אלא אם לא היתה לזוכה סיבה סבירה להתנגד לפרעון החוב"

בתי המשפט

א 131588/01

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך:

בפני: כב' השופטת י. שבח, סג"ב

1

2

וכן במקרה בו לא התקיים התנאי לפיו:

3

"שהיתה לו סיבה סבירה להתנגד להם".

4

5

במקרו הר י לאור התוספות וביניהן הכיתובים: "סופה של עלילת הדם" וכן "בכך

6

יצאה האמת אל האור ובאה אל סופה עלילת הדם שהעליל עלינו טדי כץ" - ברור לכל

7

כי הנתבע היה מתנגד לפרסום כפי שפורסם בפועל וכי היתה לו הזכות להתנגד

8

לנוסח פרסום השונה מן הנוסח המוסכם.

9

יש להדגיש כי אינני רואה את הודעתו הגורפת של הנתבע לביצוע הפרסום בכלל

10

כ"סיבה סבירה להתנגד לפרעון החוב" שהרי פסק הדין הפך לחלוט, אבל רואה גם

11

רואה את זכותו של הנתבע להתנגד לפרסום בנוסח שהופיע בפועל ואשר היה שונה

12

באופן מהותי מן הנוסח המוסכם, תוך שינוי מצבו לרעה והפיכתו מצד שטעה בשוגג

13

לצד שהעליל על התובעים "עלילת דם".

14

15

אני דוחה את עילת התביעה המתבססת על חוק עשיית עושר ולא במשפט.

16

17

טוענים התובעים כי אף לשיטתם אין לראות בפרסום שנעשה על ידם אכיפת פסק

8.

18

הדין שכן גם עליהם מקובל שזו אינה הדרך הנכונה לעשות זאת, אלא שבפיהם טענה

19

לפיה עסקינן בתובענה שעילתה מתחום דיני החוזים באופן שעלות הפרסום היא

20

הנזק שנגרם להם בגין ההפרה.

21

טענה זו בהחלט ראויה להשמע.

22

אכן נכון הוא כי לזכות הצד הנפגע, האוחז בידו פסק דין המאשר הסדר פשרה והצד

23

שכנגד אינו מקיימו, עומדת אופציה נוספת למימוש זכויותיו וזו לקוחה מתחום דיני

24

החוזים, לפיה רשאי הוא להגיש תביעה נוספת שעילתה הפרת הסכם הפשרה

25

ובמסגרתה רשאי הוא לעתור לסעד של אכיפה ו/או לפיצויי בגין הפרת ההסכם.

בתי המשפט

א 131588/01

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך:

בפני: כב' השופטת י. שבח, סג"ב

1

2

3

ראה לעניין זה רע"פ 7148/98 עזרא נ' זלניאק, שם נקבע:

4

"באותם מקרים שבהם צד להסכם פשרה שאושר כפסק דין מבקש לאכוף

5

את ההסכם בשל הפרתו על ידי הצד האחר, פתוחות בפניו אופציות

6

מספר. מן ההיבט של הפן ה"הסכמי" של פסק הדין, מוקנית לצד הנפגע

7

אפשרות להגיש תביעה חדשה, שעילתה הפרת הסכם הפשרה,

8

ובמסגרתה לתבוע אכיפת ההסכם וכן פיצויים בגין ההפרה."

9

10 בע"א 1193/93 תשלו"ז השקעות בע"מ נ' עזבון המנוח מיכאל שנקר ז"ל ואח' נקבע:

11

"... הסכם הפשרה, שקיבל כאמור תוקף של פסק דין...

12

זאת ועוד, הפרת הסכם הפשרה יש בה כדי להוליד עילה חדשה

13

המאפשרת פניה לבית המשפט לשם קבלת הסעדים המתחייבים מהפרת

14

ההסכם. עובדה זו משמיטה את הבסיס תחת הטענה שהיה על המשיבים

15

לפנות להליך של בזיון בית המשפט".

16

17 עיון בכתב התביעה מעלה כי התובעים טוענים "ברחל בתך הקטנה" כי הם רואים

18

בנתבע צד שהפר את ההסכמה נשוא פסק הדין ולפיכך זכאים הם, כצד הנפגע,

19

לקבל פיצוי בגין הנזק שנגרם להם כתוצאה מהפרה זו.

20

21 בסעיף 22 לכתב התביעה טוענים התובעים:

22

"הנתבע הפר את התחייבותו לפרסם את מכתב ההתנצלות עליו חתם

23

ומשום כך נאלצו התובעים לעשות זאת במקומו".

24

בסעיף 21 לכתב התביעה מפרטים התובעים את הנזקים שנגרמו להם כתוצאה

25

מההפרה והמתבטאים לדעתם בעלויות הפרסום.

בתי המשפט

א 131588/01

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך:

בפני: כב' השופטת י. שבח, סג"נ

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23

לכאורה, תמהתי מדוע בחרו התובעים דווקא בדרך זו אולם לאחר שהבינתי כי התובעים הינם אנשים מבוגרים אשר רצו לראות עוד בימי חייהם את הפרסום המכחיש מתנוסס עלי עיתון, נחה דעתי כי אף לדרך זו ההגיון משלה, ומכל מקום, אין בה פסול.

סעיף 10 לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה) תשל"א – 1970 קובע את זכותו של הצד הנפגע לפיצויים:

"הנפגע זכאי לפיצויים בעד הנזק שנגרם לו עקב ההפרה ותוצאותיה ושהמפר רואה או שהיה עליו לראותו מראש, בעת כריתת החוזה, כתוצאה מסתברת של ההפרה".

סעיף 14 (א) לחוק הנ"ל קובע את חובתו של הצד הנפגע בהקטנת הנזק ומפטיר את הצד המפר מפיצויים בעד נזק שהנפגע יכול היה באמצעים סבירים, למנוע או להקטין.

סעיף 14 (ב) קובע את זכותו של הצד הנפגע לקבל שיפוי בגין הוצאות סבירות שהוציא לצורך מניעת הנזק או הקטנתו, כדלקמן:

"הוציא הנפגע הוצאות סבירות למניעת הנזק או להקטנתו, או שהתחייב בהתחייבויות סבירות לשם כך, חייב המפר לשפות אותו עליהן, בין אם נמנע הנזק או הוקטן ובין אם לאו.

היו הוצאות או ההתחייבויות בלתי סבירות, חייב המפר בשיפוי כדי שיעורן הסביר בנסיבות העניין".

בתי המשפט

א 131588/01

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך:

בפני: כב' השופטת י. שבח, סג"נ

- 1 טוען ב"כ הנתבע כי גם אם נקבל את טענת התובעים לפיה חטא הנתבע בהפרה, לא
 2 ניתן לפסוק לטובתם פיצוי שכן זה לא הוכח, שהרי עלות הפרסום הינה האינדיקציה
 3 לנזק ולא הנזק עצמו.
 4
 5 אין חולק כי במקרה של הפרה - משתלם הפיצוי בגין נזק אותו צפו בעלי הדין ו/או
 6 אמורים היו לצפות כתוצאה מסתברת של ההפרה.
 7 במקרה דנן הנזק אותן היו הצדדים אמורים לצפות, כתוצאה של ההפרה, הוא המשך
 8 פרסום הלשון הרעה אודות התובעים ואי תיקונה.
 9 יש להדגיש כי הלשון הרעה פורסמה בחודש מרץ 1998, ובחודש נובמבר 2001,
 10 שלוש וחצי שנים לאחר מכן טרם פורסמה ההודעה המתקנת.
 11 נכון הוא שהתובעים לא הביאו ראיה ישירה לגובה הנזק שנגרם להם כתוצאה מאי
 12 הפרסום, אלא שמחדל זה אין בו כדי להביא לדחיית התביעה שכן "רווח והצלה
 13 יעמדו להם ממקום אחר". ואפרט.
 14
 15 מקום שבעל דין אשר נפגע מהפרת הסכם איננו יכול להביא ראיה ישירה לגובה
 16 הנזק, לאור טבעו וטיבו של הנזק הנדון אשר אינו מאפשר להוכיח בדיוקנות בוודאות
 17 את מידת הנזק, די לו שיציג בפני בית המשפט את אותם הנתונים אשר ניתן להציגם
 18 באופן סביר, תוך מתן שיקול דעת מתאים לבית המשפט לעריכת האמדן והשלמת
 19 החסר.
 20 (ע"א 355/80, אניסימוב בע"מ נ' מלון טירת בת שבע ואח').
 21 דוגמאות טובות לנזקים שכאלו הם עוגמת נפש, כאב וסבל, פיצוי בגין נזק לשם
 22 הטוב, פיצוי בגין הפגיעה בפרטיות וכו'.
 23
 24 בע"א 1229/97, אי. אם. אי שיווק והשקעות נ' ע.ר.מ רעננה, דן בית המשפט באותה
 25 סוגיה וקובע:

בתי המשפט

א 131588/01

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך:

בפני: כב' השופטת י. שבח, סג"נ

- 1 "עם זאת ככלל לא ניתן להביא ראיות ודאיות בדבר שיעור נזק מסוג
- 2 מניעת רווחים, שעל פי טיבעו מבוסס על הערכת הצפוי. במקרים כאלה
- 3 יוצא הנפגע ידי חובתו על ידי המצאת נתונים המאפשרים לבית המשפט
- 4 לאמוד את שיעור ההפסד..."
- 5
- 6 כאמור הנזק שנגרם לתובעים כתוצאה מאי הפרסום, הוא המשך הפגיעה בשמם
- 7 הטוב, שהחלה במרץ 98 והתמשכה עד נובמבר 2001, למרות שאמורה היתה לבוא
- 8 על תיקונה כבר בחודש דצמבר 2000.
- 9 עלות מודעות הפרסום, שהנתבע צריך היה לפרסם בעצמו, בהחלט יכולה לשמש
- 10 אינדיקציה לכימות הנזק, וכאמור הדבר אפשרי במקרה בו קשה לאמוד במדויק את
- 11 גובה הנזק.
- 12 כאשר עלות פרסום המודעה זחה, פחות או יותר לפיכיו הסטטוטורי הקבוע בחוק, על
- 13 אחת כמה וכמה.
- 14
- 15 יתרה מזאת, בחישוב הפיצויים בגין ההפרה יש להתחשב בחובת הנפגע להקטין את
- 16 הנזק, חובה המוטלת עליו מכח סעיף 14 לחוק החוזים (תרופות).
- 17 נסע יוצא ידי חובתו אם פועל הוא בסבירות ואין הוא נדרש לצאת מגדרו כדי להקטין
- 18 את הנזק.
- 19 במקרה דנן ניתן לראות את התובעים לא רק כזכאים לפיצוי בגין ההפרה אלא גם כמי
- 20 שפעלו במסגרת החובה להקטין את הנזק לאור סרובו הבוטה של הנתבע לקיים את
- 21 פסק הדין שאושר ע"י בית המשפט העליון.
- 22
- 23 ככל שהתרחק מועד פרסום המודעה המנקה את שמם של התובעים – כך צפוי היה
- 24 נזקים לילך ולגדול, וככל שהקדימו התובעים את מועד הפרסום – צפוי היה נזקם
- 25 לקטון.

בתי המשפט

א 131588/01

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך:

בפני: כב' השופטת י. שבה, סג"נ

1 יש לראות, איפוא, את התובעים כנפגע שפעל במסגרת חובת הקטנת הנזק.
 2 ההוצאות שנגרמו לתובעים במסגרת חובת הקטנת הנזק נאמדות בעלות שני
 3 הפרסומים ויש לראותן כהוצאות סבירות.
 4
 5 מכל מקום ניתן לראות את עלות הפרסום כמדד של שני אלמנטים רלוונטיים לקביעת
 6 גובה הפיצוי והם:
 7 האחד - פיצוי בגין נזק הנובע מן ההפרה.
 8 השני - שיפוי בגין הוצאה סבירה שהוצאה לצורך הקטנת הנזק.
 9
 10 זה אף זה מביאים אותנו למסקנה לפיה זכאים התובעים להחזר העלויות בהן נשאו
 11 בפועל בגין הפרסומים.
 12 מאחר וב"כ הנתבע הצהיר כי הנתבע לא מעורר כל טענה לפיה הפרסום שנעשה ע"י
 13 התובעים היה יקר מן העלות המקורית לו היתה מתבצעת ע"י הנתבע, אינני רואה כל
 14 צורך להתייחס לשאלת הפחתת הפיצוי בגין ה"תוספות" שהוסיפו התובעים לפרסום
 15 ויש לראותן כחסרות ערך מוסף בהיבט העלויות.
 16
 17 **התוצאה:**
 18 כאמור לעיל קבעתי כי אין לראות בפרסום שבוצע ע"י התובעים פעולת אכיפה של
 19 פסק הדין.
 20 כן קבעתי כי לתובעים לא עומדת עילת תביעה על פי חוק עשיית עושר ולא במשפט
 21 לאר השינוי המהותי בין נוסח הפרסום המוסכם לבין הנוסח שפורסם בפועל ולאור
 22 זכותו של הנתבע להתנגד לנוסח זה.
 23

בתי המשפט

א 131588/01

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך:

בפני: כב' השופטת י. שבח, סג"נ

1 יחד עם זאת, יש לפצות את התובעים על ההוצאות בהן נשאו בגין הפרסום - כפיצוי
 2 בגין הנזק שנגרם להם עקב הפרת הנתבע את הסכם הפשרה ו/או כשיפוי בגין
 3 הוצאות סבירות בהן נשאו במסגרת החובה להקטנת הנזק ו/או מניעתו.
 4 נראה לי כי בהחלטה זו יעשה הצדק ולא ימצא חוטא נשכר.
 5 אשר על כן, אני מחייבת את הנתבע לשלם לתובעים סך של 58,500 ₪ בתוספת
 6 ריבית והצמדה מיום 30.11.01 ועד למועד התשלום בפועל.
 7 לאור המחלוקת המשפטית הכנה בדבר זכאותם של התובעים לפרסם את המודעות
 8 נשוא העניין בעצמם - אינני רואה מקום ליתן צו בדבר הוצאות המשפט וכל צד ישא
 9 בהוצאותיו.

כב' השופטת י. שבח

ניתן היום, 31.10.2002, במעמד ~~התביעה~~.

12
 13 שבח יהודית, שופטת